

Ірина Ціборовська-Римарович,
н. с. відділу стародруків НБУВ

Видання друкарень, що діяли в українських землях у XVI-XVIII ст., у бібліотеці Вишневецького замку

У НБУВ зберігається вагома частина стародруків з бібліотеки Вишневецького замку, яка в XVIII - першій пол. XIX ст. знаходилася у Вишнівці. Її фундатор - великий гетьман Великого князівства литовського князь Міхал Серватій Вишневецький (1680-1744). Новими цінними надходженнями бібліотека поповнювалася за часів володіння маєтком великим коронним маршалком графом Міхалом Єжи Мнішком (1742-1806) та його сином Каролем Філіппом (1794-1846).

Непересічний ранг замкової бібліотеки, яка на той час сягала європейського рівня за складом фонду та кількісною характеристикою, наявність близько 1,5 тис. томів з нього у НБУВ, недостатнє висвітлення історії Вишневецької бібліотеки спонукало до вивчення самих стародруків та пошуку архівних документів, дотичних до її історії.

Поставши на Волині, яка з 1569 р. була воєводством Корони, і проіснувавши у Вишнівці понад століття, замкова бібліотека комплектувалася шляхом купівлі, дарів та спадку. Її рукописні каталоги XVIII ст. свідчать, що більшість книжок походила із західноєвропейських друкарень. Серед них були видання інкунабульного періоду, палеотипи, альдини, етьєни, плантени, ельзевіри.

Великий масив становили книжки, видрукувані в Польщі, серед яких найбільше видань краківських та варшавських друкарень.

Однак певний інтерес становить і репрезентація продукції друкарень, що діяли в українських землях у XVI - XVIII ст., представленої у замковій бібліотеці незалежно від мови видань, конфенсійної приналежності друкарень, національної та конфен-

сійної приналежності авторів, видавців, упорядників чи перекладачів. За основні джерела фактичних даних для даної публікації правили рукописні каталоги книжок Вишневецької бібліотеки, укладені в 1745 та 1777 рр., які зберігаються у Центральному державному історичному архіві України в м. Києві (далі ЦДАК), ф.250, Мнішки, оп.2, спр. 18, 30. Перший з них віддзеркалює фонди бібліотеки на час, коли її успадкував після смерті князя М.С.Вишневецького підкоморій Великого князівства Литовського граф Ян Кароль Мнішек (1716-1759). Каталог був укладений для нового господаря. Він має вигляд кодексу форматом 2^о, обсягом 39 арк. Ім'я укладача на сьогодні залишається нез'ясованим. Книжки занотовані за абеткою. В межах кожної літери вони згруповані в три розділи за мовною ознакою: книжки французькою, латинською, польською мовами.

Каталог 1777 р. теж має вигляд кодексу форматом 2^о, обсягом 65 арк. Ім'я укладача невідоме. Книжки занотовані за абеткою. В межах кожної літери згруповані в п'ять розділів: книжки французькою мовою, латинською, польською, німецькою, італійською. Каталог укладений для М.Є.Мнішка, сина Я.К.Мнішка.

В обох каталогах описи видань, як правило, подаються у такій формі: 1) прізвище автора, скорочене ім'я; 2) скорочена назва твору, часто видозмінена; 3) формат; 4) місце видання (друкарня не зазначається); 5) рік видання. Трапляються випадки, коли пропущене прізвище автора, відсутнє місце друкування, дата, замість автора може бути записане ім'я перекладача або упорядника. Опрацьовуючи та аналізуючи відомості, які містять рукописні каталоги, необхідно брати до уваги, що вони не є вичерпними. Практика показала, що конволюти в них не розписувалися, а вносилися за першим аллігатом. Часом за однією позицією каталогу, яка названа укладачем «Compendium Xieg goznych Lacinskih i Polskich. 4^о» або «Rozne Panegyriki u opisaniu. 4^о», приховується невизначена кількість видань, що залишається для нас «інкогніто». Необхідно зазначити, що видання друкарень, які нас цікавлять, не всі проходять по сторінках двох каталогів. Трапляється, в каталозі 1745 р. видання занотоване, а в каталозі 1777 р. воно відсутнє або навпаки.

Відтворення дійсної назви книжок, зафіксованих у рукописних каталогах, пов'язане з трудомістким пошуком відповідного видання в довідково-бібліографічній літературі, зіставленням даних рукописного каталогу з бібліографічним описом і, за можливістю, з примірником видання, якщо такий можна віднайти в сучасних фондах бібліотеки. Подібну роботу було проведено в межах теми даної статті. Її результатом є укладений реєстр видань з друкарень, що діяли в українських землях у XVI-XVIII ст., і знаходилися у бібліотеці Вишневецького замку. В реєстрі видання згруповані за місцем друкування, географічні назви подано за абеткою, в рамках однієї географічної назви - за друкарнями зі вказівкою на час їхнього існування¹. В межах друкарень назви видань подаються

за абеткою. Кожна позиція реєстру складається з таких елементів: порядковий номер видання в реєстрі; прізвище та ім'я автора, роки життя (де можливо було встановити); назва, подана за бібліографічним джерелом²; рік видання; формат; посилання на бібліографічне джерело; посилання на рукописний каталог. У квадратні дужки взято відомості, подані в бібліографічних джерелах на основі змісту видань та вказівок дослідників.

Каталог 1745 р. містить близько 1446 видань. З них видруковано у Львові - 26 (XVII-XVIII ст.), Замості - 7 (XVII-XVIII ст.), Почаєві - 1 (XVIII ст.), Чернігові - 1 (XVII ст.). Це становить приблизно 2,4% від загальної кількості. В каталозі 1777 р. занотовано близько 1985 видань. З них видруковано у Львові - 21 (XVIII ст.), Замості - 4 (XVII-XVIII ст.), Бердичеві - 2 (XVIII ст.), Добромилі - 1 (XVII ст.), Луцьку - 1 (XVIII ст.), Перемишлі - 2 (XVIII ст.). Це 1,05% від загальної кількості занотованих у каталозі видань.

Аналіз укладеного реєстру дозволяє зробити такі висновки:

- каталоги фіксують видання XVII-XVIII ст. тільки друкарень Волинського та Руського воеводств. Виняток становить єдиний чернігівський друк. Зареєстровані друкарні діяли при католицьких монастирях (Бердичів, Луцьк, Львів), католицьких навчальних закладах (Замостя, Львів, Перемишль). Тільки «Alkogan Machometow» Іоанікія Галатовського був виданий у друкарні Лазаря Барановича при православному Троїцькому Іллінському монастирі в Чернігові. Два видання вийшли з друкарні почаївського Успенського монастиря, який на той час прийняв унію. Кілька видань побачили світ у приватних друкарнях. Рукописні каталоги не нотують видань кириличним шрифтом. Найбільша кількість видань походить з львівських друкарень, а серед них - з друкарні єзуїтського колегіуму. Книжки надруковані польською (46 кн.) та латинською (11 кн.) мовами;

- про сім видань (за реєстром №1, 16, 23, 26, 30, 33, 43) відсутні відомості, в яких сучасних бібліотеках зберігаються їх примірники³. Цей факт вказує на їх раритетність;

- шість інших видань (за реєстром №32, 36, 37, 40, 42, 50) відомі на сьогодні в 1-2 примірниках;

- одне видання (за реєстром №2) не проходить у бібліографічно-довідковій літературі, яка була в розпорядженні автора, що дає підстави говорити про його раритетність;

- за тематикою перше місце в реєстрі посідає релігійно-богословська література, представлена різними жанрами. У переліку представлені також книжки з історії, генеалогії та геральдики, юриспруденції, географії, енциклопедії, твори красного письменства. Привертають увагу перше видання «Historia Polonica» польського хроніста, краківського єпископа Вінцентія Кадлубека (№3), цінного джерела з історії середньовічної Польщі та Київської Русі, перше видання праці доктора медицини зі Львова Еразма Сікста про дослідження мінеральних джерел (№10). Рідкісними є видання праць визначного польського юриста Томаша Дреснера (№4) - першого професора права Замойської академії, родом зі Львова, та іншого правника, уродженця того ж міста, секретаря краківського магістрату Миколая Яскера (№6).

Є й твори відомих польських письменників XVII-XVIII ст. Серед них - Анджеля Максиміліана Фредра - оборонця шляхетських вольностей, який одержав у співвітчизників ім'я «польського Тацита»; руського воеводи Яна Станіслава Яблоновського; вченого, поета Юзефа Олександра Яблоновського; подільського воеводи, згодом коронного гетьмана Вацлава Жевуського, низку творів якого було опубліковано в Львові у XVIII ст.

Наведені факти свідчать, що увагу власників-бібліофілів привертала рідкісні видання.

Реєстр стародруків

Бердичів

Друкарня монастиря босих кармелітів (1760-1884)

1. Kukulski, Remigi.

Męczeństwo niecierpliwey na chwałę... Barbary z Duninow Sanguszkowey...; 1762; 4^о; Зап. №2266; Estr. 20, 367; ф.250, оп.2, спр.18.

2. «Nabożeństwa do ukszyrzowanego P.Jezusa w obracie Mylatińskim; 1769; 8^о»;

Прим.: Видання відсутнє в «Bibliografia Polska» К. Естрейхера та «Пам'ятки книжкового мистецтва: Каталог стародруків...» Я.Запаса та Я.Ісаєвича. Подається так, як занотовано в рукописному каталозі.

Добромиль

Друкарня Яна Шеліги (1611-1617)

3. *Kadłubek, Vincentius* (1160-1223).
Historia Polonica...; 1612; 8°;
Зап. №91; Estr. 19, 9;
ф.250, оп. 2, спр. 18, арк. 31.

Замостя

Друкарня Замойської академії
(1593/94-1784).

4. *Dresner, Tomasz* (1560-1616).
Institutionum iuris Regni Poloniae libri
IV...; 1613; 4°;
Estr. 15, 307;
ф. 250, оп.2, спр.18, арк.29; спр.30,
арк. 8 зв.

5. *Historia schizmy Greckiey...Z*
poważnych pisarzów mianowicie greckich
więcistów...z francuskiego języka na polski
przetłozona...; 1698; 4°;
Estr. 18, 221;
ф.250, оп.2, спр.18, арк.27; спр.30,
арк.17.

6. *Jaskier, Mikołaj* (1504-1560).
Juris provinciallis quod Speculum
Saxonum...; 1602; F°;
Estr. 18, 502-503;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.17 зв.

7. *Kownacki, Ignacij*.
Sparta Polska, niezwyceżonemi
łaskawości piersiami mocna, P.N.Maryja, w
Cudownym Obrazie Miasta stołecznego
województwa Wołyńskiego...; 1703; F°;
Estr. 20, 179-180;
ф.250, оп.2, спр.18, арк.11; спр.30,
арк.17.

8. *Niewieski, Stanisław Jan* (пом. 1699).
Gotowość rytmów czyli zbiór drobnych
wierszy z kalendarzów. Z dodatkiem nowych
wierszów; 1698; 8°. - [Ed.2].
Estr. 23, 147;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.24 зв.

9. *Ordinatio bonorum domus*
Zamosciana...; 1692; F°;
ф.250, оп.2, спр.18, арк.42 зв.

10. *Sixtus, Erasm* (бл. 1570-1635).
O cieplicach w szkole; 1617; 4°;
Estr. 28, 122-123;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.7 зв.

11. *Susza, Jakób Jan* (1610-1687).
Phoenix Tertiatio Redivivus...Virginis
Matris Chelmensis, Gloria Gratiarum et
Miraculorum illustrata...; 1684; 4°;
Estr. 30, 73;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.17.

Луцьк

Друкарня домініканського монастиря
(1787-1831)

12. *Małachowski, Piotr*.
Zbiór nazwisk szlachty...; 1790; 8°. -
Т.1-2.
Зап. №3547; Estr. 21, 74;
ф.250, оп.3, спр.25, арк.1 зв.

Львів

Друкарня єзуїтського колегіуму
(від 1760 р. - академії), (1642-1773)

13. [*Amelot de la Houssage, Abracham*
Nicolaus (1634-1706)].
Tacyt polski, albo raczey moralia Tacyta
nad podchlebstwem...; 1744; 4°;
Зап. №1487; Estr. 12, 135;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.34 зв.

14. *Cmielowski, Benedykt* (пом.1763).
Nowe Ateny...; 1755; 4°;
Зап. №1928; Estr. 14, 172;
ф.250, оп.2, спр.18, арк.40 зв.

15. *Cześć codzienna...Jezusowi...; 1743;*
8°;
Зап. №1461; Estr. 19, 258
ф.250, оп.2, спр.30, арк.7 зв.

16. *Deffilles Du*.
List...du Deffilles indziniera architekta i
geometry...do...obywatelów województwa
Wołyńskiego, Ruskiego, Podolskiego i
Belzkiego, gdzie podają się sposoby
wzniesienia kanału, służącego zegludze od
Dniestru do Bugu...; [1759]; 8°;

Зап. №2099; Estr. 15, 114-115;
ф.250, оп.2, спр.18, арк.34з в.

17. *Drews, Jan* (1645-1710).
Dywertyment z wesolo uczonych ...
dystrakcyi...odpowiedziany przez...Mikołaja
Potockiego...; 1731; 4°;

Зап. №1179; Estr. 15, 312;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.9 зв.

18. *Fillpowlcz, Jakób* (1678-1720).
Kazania na niedziele całego roku...;
1723; 4°;

Зап. №1012; Estr. 16, 220;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.12 зв.;
спр.18, арк.20.

19. *Fredro, Andrzej Maksymilian* (пом.
1679).
Vir consilii monitis ethicorum nec non
prudentialis civilis...; 1730; 4°;

Зап. №1143; Estr. 16, 312-313;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.11 зв.;
спр.18, арк.19.

20. *Fredro, Andrej Maksymilian* (пом.
1679).
Zwierzinniec iednorozców...Z prydatkiem
różnych mów seymowych...; 1670; 8°;

Зап. №480; Estr. 16, 313;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.39.

21. *Gengell, Georgius* (1657-1727).
Censura prophetiarum de Romanis
Pontificibus...; 1724; 4°;

Зап. №1022; Estr. 17, 92;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.13.

22. *Gengell, Georgius* (1657-1727).
Gradus ad atheismum...; 1724; 8°;

Зап. №1023; Estr. 17, 93;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.13 зв.

23. *Gocmann, Walenty*.
Na uroczystość Ś.Franciszka Salezjusza
kazanie...w Krystyampolu; 1770; 8°;

Зап. №2580; Estr. 17, 204;
ф.250, оп.2, спр.18, арк.22 зв.

24. *Gosciński, Franciszek* (1668-1729).
Poselstwo wielkie...Stanisława Cho-
mentowskiego ... od ... Augusta II ... do
Achmeta IV... przez lata 1712, 1713, 1714
odprawione...; 1732; 4°;

Зап. №1203; Estr. 17, 270;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.28 зв.;
спр.18, арк.11.

25. *Kobielski, Franciszek Antoni*.
Światło na oświecenie narodu niewiernego,
to jest kazania w synagogach ... miane...;
1746; 4°;

Зап. №1568; Estr. 19, 349;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.20; спр.18,
арк.32.

26. *Lambert, Anne-Therese, de*
Marguenat de Courcelles, margiuse de (1647-
1733).

Zdanie i myśli...z francuzkiego na polski
... przetlumaczone...; 1764; 8°;
Зап. №2349; Estr. 21, 31;
ф.250, оп.2, спр.18, арк.65.

27. *Miachrowicz, Szymon* (1727-1789).
Trwałość szczęśliwa krolestw y smutny
upadek...; 1764; 8°. - Cz.1-4.

Зап. №2350; Estr. 22, 38-39;
ф.250, оп.2, спр.18, арк. 58 зв.

28. *Nepuev, François* (1639-1708).
Myśli, albo Reflexie chrześciańskie ...
przez ... Franciszka Nepuev ... ięzykiem
francuzkim wydane, na polski ... prze-
tłumaczone przez Tomasza Perkowicza ...;
1729-30; 8°. - Cz. 1-4. - [Ed.2].

Зап. №1155; Estr. 23, 81;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.23 зв.

29. *Niesiecki, Kasper* (1684-1744).
Korona Polska...; 1728; 2°. - Т.1, cz.
1-2.

Зап. №1108; Estr. 23, 128;
ф. 250, оп.2, спр.30, арк.24 зв.; спр.18,
арк. 40 зв.

30. *Nowenna do Świętego Kajetana ...*;
1746; 8°;

Зап. №1575. Estr. 19, 14;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.25.

31. *Rzewuski, Wacław* (1706-1779).
Zabawki dzieciopiskie, albo zebranie
dzieńw znakomitszych: Od stworzenia
świata...do Roku 1701; 1766; 8°;

Зап. №2449; Estr. 26, 568;
ф.250, оп.2, спр.18, арк. 64 зв.

32. *Roa, Marcin*.
Czyszciec, albo stan dusz w czyscie
zostających...; 1751; 8°;

Зап. №1777; Estr. 26, 317;
ф.250, оп.2, спр.18, арк.11.

33. *Sawicki, Karol Piotr* (пом. 1733).
Krzywda po wzgardzonym dla Boga
świecie, po wzgardzonym kleinocie
Oyczystym y zdeptaney herbowney
podkowie ... Annie Ludwice Rzewuskiy
...; 1730; 4°;

Зап. №1159; Estr. 27, 165;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.28.

34. *Wessel, Augustyn Adam*.
Morze milosierdzia y dobroci Bożey
pokazane grzesznikowi...; 1735; 2°. -Т.1.

Зап. №1249; Estr. 32, 396;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.23 зв.

35. *Wolski, Thomas Stanislaus* (1700-
1734).
Illustris peregrinatio Ierosolimitana lalius
protracta per tres insigniores mundi partes ...
nempe per Europam, Asiam et Afrikam...;
1748; 4°;

Зап. №1656; Estr. 33, 304-305;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.36 зв.

36. *Zabawa chrześciańska, albo Żywot*
zbawienny...Jezusa...; 1700; 4°;
Зап. №762; Estr. 18, 345;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.39; спр.18,
арк. 64 зв.

Друкарня братства св.Трійци
(1713-1786)

37. *Arakielwicz, Symforyan*.
Fabryki duchowney materya, albo punkta do meditacyi...służące; 1729; 12°; Зап. №1120; Estr. 12, 198; ф.250, оп.2, спр.30, арк.12 зв.
38. [*Berkley, Georg* (1684-1753)].
Dwa sekreta dōswiadczone y dziwnie skuteczne, pierwszy do uleczenia ludzi na różne choroby utyskujących...z ięzyka angielskiego y niemieckiego przetłumaczone ... Kommunikowane r. 1747... przez I.Z.R.K.; 1747; 8°;
Зап. №1596; Estr. 12, 498; 34, 206; ф.250, оп.2, спр.18, арк.15.
39. *Jabłonowski, Jan Stanisław* (1669-1731).
Skrypuł bez skrypułu w Polsce...; 1730; 4°;
Зап. №1146; Estr. 18, 344-345; ф.250, оп.2, спр.30, арк.33; спр.18, арк.55.
40. *Kruszewski, Tomasz*.
Góra gózańca świętego...łuckim biskupstwie na Wołyniu pod miastem Podkamieniem ...; 1716; 4°;
Зап. №919; Estr. 20, 309; ф.250, оп.2, спр.18, арк.54 зв.
41. [*Szaniawski*], *Constantinus Prokopius* a S. Josepho.
Geographiae civilis seu historicae synopsis; 1748; 8°;
Зап. №1652; Estr. 30, 206; ф.250, оп.2, спр.30, арк.27 зв.
42. *Szylarski, Woyciech*.
Świadectwo o cudach y łaskach Maryi Panny Lopatyńskiej...; 1769; 8°;
Зап. №2565; Estr. 30, 329; ф.250, оп.2, спр.18, арк.55.
43. *Szylarski, Woyciech*.
Nauka krotka o powietrzu morowym...; 1770; 12°;
Зап. №2600; Estr. 30, 29-30; ф.250, оп.2, спр.18, арк.54 зв.
- Друкарня Павла Йосифа Гольчевського (1736-1751)**
44. [*Eliasz od św. Józefa Zakonu Trójcy Przenajświętszej*].
Zwierciadło pilney przezorności w własnym sumnieniu życia zakonnego...; 1741; 4°;
Зап. №1408; Estr. 16, 46; ф.250, оп.2, спр.30, арк.28 зв.
45. *Newerani, Protazy*.
Ozdoba kościoła katolickiego...; 1739; 8°;
Зап. №1353; Estr. 23, 94; ф.250, оп.2, спр.18, арк.43.
46. [*Owaniszewski*].
Głos Synogarlicy, to iest rozmyślenia do P.Boga...; 1741; 8°;
Зап. №1413; Estr. 23, 532; ф.250, оп.2, спр.30, арк.14.
47. *Wyprawa na tam ten świat duszy...*; 1742; 8°;
Зап. №1447;
ф.250, оп.2, спр.30, арк.37; спр.18 арк. 62 зв.
- Друкарня Яна Шеліги (1618, 1620, 1626-36)**

48. *Madaliński, Woyciech* (пом. 1660).
Inwentarz constytucy koronnych od roku...1550 aż do roku 1628 uchwalonych; 1630; 2°;
Зап. №210; Estr. 22, 23; ф.250, оп.2, спр.30, арк.23 зв.
49. [*Solikowski, Joannes Demetrius* (1539-1603)].
Stanisłai Orechovii Apocalipsis...; 1630; 4°;
Зап. №213; Estr. 29,38; ф.250, оп.2, спр.30, арк.25.
- Друкарня Яна Шліхтина (1755-1770)**
50. *Pikulski, Gaudencyusz* (пом. 1763).
Złość żydowska...; 1760; 8°;
Зап. №2178; Estr. 24, 276; ф.250, оп.2, спр. 18, арк. 64 зв.
51. *Pikulski, Gaudencyusz* (пом. 1763).
Sukcess świata czyli historia uniwersalna ...; 1763; 4°;
Зап. №2309; Estr. 24,275; ф.250, оп.2, спр.18, арк.55.
- Львівські видання без вказівки на друкарню**
52. *Jabłonowski, Józef Aleksander* (1711-1777).
Ustawy y zdania przeciwko zarazom...; 1741; 12°;
Зап. №1409; Estr.18, 354; ф.250, оп.2, спр.30, арк.36.
53. *Jabłonowski, Józef Aleksander* (1711-1777).
Heraldyka, to iest osada kleynotow gycerskich y wiadomość znaków herbowych dotąd w Polsce nieobjasniona...; [1742 (?); 1748 (?); 1752(?)]⁴; 4°;
Зап. №1435, 1640; Estr.18, 348-349; ф.250, оп.3, спр.25, арк.1 зв.
- Перемишль**
- Друкарня єзуїтського колегіуму (1758/59 - 1773, 1773-84)**
54. *Miachrowicz, Szymon* (1727-1789).
Początki życia niebieskiego na ziemi...; 1772; 16°;
Estr. 22, 38; ф.250, оп.2, спр.18, арк.38 зв.
55. [*Sierakowski, Wacław Hieronim* (1699-1784)].
Prawo święte kościoła Chrystusowego o postach...; 1759; 8°;
Estr. 25, 223; ф.250, оп.2, спр.18, арк. 47 зв.
- Почаїв**
- Друкарня Успенського монастиря (1735-1799)**
56. *Fałęcki, Hilarion*.
Wojskoserdiecznych novo rekrutowanych na większą chwałę Boską affektów; 1739; 4°;
Зап. №1349; Estr.16, 163; ф.250, оп.2, спр.30, арк.37.
- Чернігів**
- Друкарня Троїцького Іллінського монастиря (1680-1845)⁵**
57. *Galatowski, Ioannicyusz* (пом. 1688).
Alkoran Machometow...; 1683; 4°;
Зап. №616; Estr. 17, 15; ф.250, оп.2, спр.30, арк.3 зв; спр.18, арк.5 зв.

Примітки:

- ¹ Роки діяльності друкарень подаються за: Drukarze dawnej Polski od XV do XVIII wieku. Zeszyt 6: Małopolska - Ziemie Ruskie / Oprac. A.Kawecka-Gryczowa, K.Korotajowa, W.Krajewski. - Wrocław-Kraków, 1960.
- ² Відтворення назв видань провадилося за: Estreicher K. Bibliografia Polska. - Kraków, 1882-1951, t. 8-34; *Запаско Я., Ісаєвич Я.* Пам'ятки книжкового мистецтва Каталог стародруків, виданих на Україні. - Кн. 1-2. - Львів, 1981-1984.
- ³ Джерелом відомостей про сучасне місцезнаходження примірників окремих видань була праця Я.Запаска та Я.Ісаєвича «Пам'ятки книжкового мистецтва...».
- ⁴ «Heraldyka» Ю.О.Яблоновського у Львові видавалася тричі. 1-е видання - у 1742 р. в друкарні єзуїтського колегіуму, 2-е - в 1748 р. в друкарні П.Й.Гольчевського, 3-е - у 1752 р. знову в друкарні єзуїтського колегіуму. Всі три видання мають формат «in quarto». За відомостями рукописного джерела, яке подає тільки назву твору, автора та формат, неможливо встановити, яке саме видання знаходилося у Вишневецькій бібліотеці.
- ⁵ Дата 1845 р. подається за: *Каменева Т.Н.* Черниговская типография, ее деятельность и издания // Труды Государственной библиотеки СССР им. В.И.Ленина. - М., 1959. - Т.III. - С.241.